

Yeşaya, dokuzuncu bölüm

I. Yahuda ile ilgili peygamberlikler (1-12)

- A. Tanrı'nın Yahuda'ya karşı davası (1:1-31)
- B. Son günlerle ilgili vaatler (2:1-4)
- C. Kutsamadan önceki sıkıdüzen (2:5-2:22)
- Ç. Sıkıdüzenin sürmesi (3:1-4:1)
- D. Sıkıdüzenin ortasında ümit (4:2-6)
- E. Tanrı bağının türküsü (5:1-7)
- F. «Vay»lar (5:8-23)
- G. «Vay»ların temel kaynağı ve cezası (5:24-30)
- Ğ. Yeşaya'nın görmesi (6:1-13)
- H. Tanrı'nın belirtisi (7:1-25)
- I. Asur'un saldırısıyla ilgili bir peygamberlik (8:1-22)

İ. İsrail'in tek ümidi: Kutsal Çocuk (9:1-7)

1. İsrail'de

- a. Üzüntü yerine şenlik (9:1,3)
- b. Karanlık yerine ışık (9:2)
- c. Dayak ve eziyet yerine özgürlük (9:4)
- ç. Savaş yerine barış (9:5)

2. Kutsal Çocuk

- a. Kişiliği (9:6)
 - 1). Doğan Çocuk
 - 2). Verilen Oğul
 - 3). Şaşılmalı Öğütçü
 - 4). Evrensel Egemen Tanrı
 - 5). Sonsuzluk Babası
 - 6). Barış Bakanı
- b. Egemenliği (9:7)
 - 1). Davut'un tahtına oturacak.
 - 2). Sonsuzluğa dek hüküm sürecek.
 - 3). Egemenliği hakla ve doğrulukla pekiştirilecek.
 - 4). Egemenliğinin ve esenliğinin artışının sonu olmayacak.
 - 5). Bunu Tanrı'nın uğraşı (çabası) gerçekleştirecek.

J. Dört kıtalı bir yargı şiiri (9:8-10:4)

1. İsrail'in Tanrı'ya karşı olan gururunu kırmak için Suriye ve Filistin orduları İsrail'e saldıracaktı (9:8-12).
2. Saygı duyulan adamlarla peygamberlerin yalancı öğretisi bütün ulusu kötülüğe sürükledi. Bu nedenle Tanrı, sevinç duyacağı ya da acıyacağı insan bulamıyordu (9:13-17).
3. Bütün toplum, kötülüğü ve acımasızlığından ötürü kendini Tanrı'nın ateşli yargısı için yem yapmıştı (9:18-21).
4. Adaletsizliği sürdürenleri yoklama günü ağır olacaktı (10:1-4).

9:1 acı çekmiş olana karartı olmayacak: Bu bölümün ilk sözleri, 8:22'de işlenen konuyu andırır: «İşte, sıkıntı ve karanlık, acı iç karartısı...». Yalnız 9:1'de bir «ama» sözcüğü var. Bu «ama» avuntusu önceden belirtilen ümide dayanır (8:9-10,17-18).

Fakat acı çekmiş olana karartı olmayacak: Günahının ağırlığı, günahтан dönmeşi nedeniyle Yahuda yargılanacaktı. Tanrı bunu önceden bildirirken, doğruları günahından dönmeyen halkla birlikte yargılamayacağına söz verdi: «Salih için ona iyilik olacak, diyin; çünkü onlar işlerinin semeresini yiyecekler» dedi (3:10). Davut da, «Doğrulara karanlıkta ışık doğar» diyerek aynı gerçeği dile getirdi (Mezmun 112:4). Yalnız Tanrı, sıkıntı sırasında yaptığı iyiliği kavrasın diye bir kişinin gözlerini açabilir (Romalıları 8:28). Tıpkı Pavlus'un yaşadığı gibi, «Her yönden acı çekiyor, AMA ezilmiyoruz. Şaşkınlıktan şaşırıyor, AMA umudumuzu yitirmiyoruz. Saldırıları altındayız, AMA yalnız bırakılmıyoruz. Yere seriliyor, AMA mahvolmuyoruz.... Üzgün AMA her an sevinçli, yoksul AMA nicelerini varlıklı kılan, hiçbir şeyi olmayan YİNE DE her şeye sahip olan...» (2 Korintliler 4:8,9; 6:10).

Pavlus, bu görüngünün (fenomenin) nedenini de gizlemedi: «Bu gömüyü toprak kaplarda taşıyoruz. Öyle ki, aşırı oranda açıklanan güç bize değil, Tanrı'ya özgü olsun!» (2. Korintliler 4:7). «Kendi başımıza yeterlilik taslayacak kadar yeterli saymıyoruz kendimizi. Yeterliliğimiz Tanrı'dandır» (2. Korintliler 3:5). Bu üstün gerçeğin belirginleşmesi, böylelikle de Tanrı'nın övülmesi için Mesih başlısının zorluklardan geçmesi gerekebilir. Bundan kaçınmasın! Bu ayrıcalığı hor görmesin! «İsa'nın adı için yerilmeye yaraşır sayılmalarından sevinç duyarak» (Habercilerin İşleri 5:41) Tanrı'yı yüceltsin. «Tanrı istemi uyarınca işkenceye düşenler, erdemli iş yaparak canlarını kendisine güvenilir Yaradan'ın ellerine bıraksınlar» (1. Petrus 4:15,16,19).

Eski zamanda Zebulun ve Naftali diyarlarını düşkün etti: İlk Galile bölgesi düşmanlarından darbe yedi. İsrail'in diğer bölgelerinden çok daha uzun bir süre için yabancıların baskısı altında kalmıştı. Bu peygamberlikten 200 yıl önce Suriyeli kral Ben-hadad, bu bölgeye saldırmıştı (1. Krallar 15:20). Yeşaya'nın peygamberlik döneminde Tiglat-pileser, Galile bölgesindeki halkı Asur'a sürmüştü (2. Krallar 15:29). Bundan sonra Asur kralı Esar-haddon, Tanrı'yı tanımayanları Galile'ye oturttu (2. Krallar 17:24).

Zebulun'la Naftali'nin yabancı ülkelerle sınırı vardı. Bu nedenle ilkin onlar düşmanlarının eline düştü, diğer bölgelere göre en uzun zaman yabancıların baskısı altında ezildi. Bundan ruhsal bir

ilke çıkarılabilir. Tanrı'yı tanımayan o yabancı ülkeler günahı simgeleyebilirler. Günahın sınırına yakın yaşamayı yeğleyen kişi, doğal olarak günahın etkisiyle en önce ezilir. Yargısı da uzun sürebilir.

eski zaman, son zaman: Bu iki deyim, Yahudi tarihinin iki dönemini karşılaştırır. «Eski zaman», Mesih gelmeden önceki yüzyıllar ve «son zaman», Mesih'in çağı anlamına gelir.

son zamanda şenlendirdi: «Son zaman» daha gelecekte olan Mesih çağını anlatır. Ama «şenlendirdi» sözcüğü geçmiş zaman olarak yazıldı, sanki bu peygamberlik daha yazılmadan önce ulusların Galilesi şenlendirilmişti. Ama hayır, bu doğru değil! Daha gelecekte tamamlanacak bir peygamberliği bildirmek için geçmiş zamanın kullanılması «peygamberliksel bir geçmiş zaman» olarak adlandırılabilir. Peygamberliğin kesinlikle gerçekleşeceğini vurgulamak için geçmiş zaman kullanılır. (Aşağıdaki 9:1-6'yla ilgili nota da bakın).

deniz yolunda: Deniz yolu, Galile (Celile, Taberiye ve Kinneret [Ginesar] adlarını da taşıyan) Denizi'nin yakınındaki bölgedir (Sayılar 34:11; Yuhanna 6:1).

Erden'in öte tarafı: Erden'in öte tarafı, Galile Denizi'nin ve Erden Irmağı'nın kuzeydoğusuna düşen bölge demektir. Burada İsa Mesih, beş bin kişiyi doyurmuş ve Petrus, Yakup ile Yuhanna İsa'nın görünümünün değişmesine tanık olmuşlardı (Matta 17:1-13; Yuhanna 6:1-15).

ulusların Galilesi: Galile Aşer, Naftali, Zebulun ve İssakar oymaklarına ait bölgeydi. Naftali'nin kuzeyinde Filistinler ve Yahudiler'den oluşan karışık bir topluluk oturuyordu (Hakimler 1:30; 1. Krallar 9:11). Bu bölgede İbrance değişik bir lehçeyle konuşulurdu (Matta 26:73). Ama karışık yaşamının dil bozukluğundan da ağır bir sonucu, inancın yitirilmesi idi. Bu nedenle başka uluslarla karışmamış Yahudiler, Zebulun ve Naftali (Galile) bölgelerinde oturanları hor görürdü (Yuhanna 1:46; 7:52).

9:2 Karanlıkta yürüyen kavim büyük ışık gördü. Ölüm gölgesi ülkesinde oturanların üzerine ışık parladı: İsrail, iki açıdan karanlıktaydı.

1. Tanrı bilgisi gömülmüş gibiydi. Ruhsal bilgisizlik hüküm sürüyordu.
2. Bu durumdan doğan güvensizlik ve düzensizlik yaygındı (2. Tarihler 15:3,5).

Kapkara günleri geçirmiş bu bölge, «Dünyanın Işığı»nı (Yuhanna 8:12), «tüm insanları aydınlığa kavuşturmak için dünyaya gelen gerçek ışık»ı (Yuhanna 1:9) görecekti. Bu peygamberlikten yüzyıllar sonra İsa Mesih, çağdaşı olan dinsel önderlerin yaptığı ayrıma katılmadı. O, Müjde'yi duyurduğunda Zebulun'la Naftali'nin karışık uluslar oluşuna, Galile'nin «ulusların Galilesi» oluşuna aldırış etmedi (Matta 4:12-16). Tanrı önceden O'na söylemişti: «Seni ... Uluslara ışık olarak vereceğim» (42:7).

Bu peygamberliğin tamamlanışı, örtülü değildi. Dünyanın Işığı olan İsa Mesih, vakit dolunca (Galatyalılar 4:4) yüzden fazla peygamberliği gerçekleştirerek dünyaya geldi, yaşadı, öldü ve dirildi. Yanlış öğretilerin, batıl inanışların ve tanrısal düzeni bozan geleneklerin karanlığına ışık saçtı. Dünya Işığı yaşamıyla, Tanrı'yı hoşnut eden kutsal bir yaşamın nasıl yaşandığına ışık tuttu. Ölümüyle her kişiye Tanrı'yla barışma olanağı sağladı. İsa Mesih'in dünyayı aydınlatması, gizli bir köşede olmadı. Her bir kişi,

1. Işığın yüreğini aydınlatmasına izin vermeye,
2. O'ndan alınan ışınları karanlık dünyaya yansıtmaya çağrılır. Öte yandan, bu ışığı geri çeviren, O'ndan kaçan, sonsuz bir karanlığı yeğlemektedir.

İsa Mesih'in Zebulun ve Naftali bölgeleriyle oldukça çok ilişkisi vardı:

1. Çocukluğunu geçirdiği kasaba olan Nasıra'da ilk vaazını verdi (Luka 4:16-30).
2. Öğrencileri Galileli'ydiler (Matta 4:18; Yuhanna 1:43,44; Haberciler'in İşleri 1:11; 2:7).
3. Galile'nin Kana köyünde ilk mucizesini yaptı (Yuhanna 2:11).
4. İsa erginleştikten sonra Galile'ye, özellikle Kefernahum kentine yerleşti (Matta 4:13; 9:1).
5. Matta, Markos ve Luka'ya göre Mesih İsa, hizmetinin en büyük bölümünü Galile'de yaptı. Buradaki halk Yerusaleml'deki Ferisiler'in yobazlığından uzaktı, İsa Mesih'i dinlemeye, kabul etmeye açıktı. O, bu bölgede öğretmek ve mucizeler yapmak için daha özgür bir ortam buluyordu (Matta 9:12,13; 14:58).

9:3 Milleti çoğaltın: Ulusları büyüten, yok eden, genişleten ve sürgüne gönderen Tanrı'dır (Eyüp 12:23). Vatandaşlarının nitelikleri erdemliyse, bir ulusun nüfusunun büyük oluşu değerli bir hazinedir.

sevincini artırdın: Ölüm gölgesi ülkesinde oturanlar (9:2) ne çoğalmayı düşünür, ne de doğal olarak sevinçli olur. Moral bozukluğu, üzüntü, ümitsizlik ve ölüm özlemi hüküm sürer. AMA bu koyu karanlığı alt eden, ısıtan, parıltılı, yaşam ve ümit veren bir IŞIK parlayacaktı. Parlamasıyla birlikte beklenmedik derin bir sevinç doğacaktı. Orak vaktinde ya da çapul malının paylaşıldığı zaman olduğu gibi, yürekler coşacaktı.

Orak vakti: Orak vaktinde doğan sevinç, zahmetsiz bir sevinç değildir. Ürünü toplamadan önce toprağın altını üstüne getirerek, tohum ekerek, sulayarak çok ter dökülür. Bunun ardından da bekleme süresi sabırla geçirilir. En sonunda büyük emek harcıyarak ürün toplanır. Kuşkusuz, bu işlerin her biri kendine özgü bir uygunluk sağlar. Ne var ki, bütün işlerin sonunda ürün ödülünü ambarlara toplarken, sonradan da kutlarken işçilerin sevinci doruğa çıkar. Orak vaktinde Yahudiler belirli bayramları, ilk ürünü biçme bayramını ve toplama bayramını kutlardı. (Çıkış 23:16).

çapul paylaştıkları zaman: Çapul malını paylaşmak da savaşmadan, düşmanı yenmeden olmaz. Askersel yengiyi kazanmak için bilgece tasarılar, eğitilmiş savaşçılar, zorlu cephelerde vazgeçilmez bir dayanıklılık şarttır. Ancak bu koşullar tamamlandıktan sonra ödüllendirme zamanı gelir.

Bu iki örnek, «acı çekmiş» olanın (9:1) sıkıntıda gösterdiği dayanıklılığı belirtir. Sevinenler emek vermemiş, savaşa girmemiş, Tanrı'nın kurtuluşunu sabırla beklememiş (8:17) değillerdi. Düşmanın boyunduruğunu yüklenmiş, dayağını yemiş, giysilerini savaşta kana bulamış, dayanma gücünü yitirmemişlerdi (9:4,5). «İyilik yapmaktan usanmayalım. Gevşemezsek, mevsiminde biçeceğiz» (Galatyalılar 6:9).

senin önünde: Sevinen topluluk, sevincinin kaynağı önünde şenlenecekti (Tesniye 12:7; 14:26). Artık «sevinç tokluğu»nun yalancı tanrıların önünde, Tanrı düşmanının sofrasında ya da şehvetli eğlencelerde olmadığını anlayacaktı (Mezmur 16:11).

9:4 Boyunduruk, değnek ve çomağı kırdın: Mesih'in gelişinde bütün boyunduruklar, özellikle günaha bağlılık ve bunun sonuçları kırılacak.

Midyan'ın gününde: Tanrı, halkı için araya girer. Buna tanıklık eden sayısız tarihsel olgular, Tanrı bağlısını yüreklendirir (İsraililer bu olayları anımsatarak birbirlerini yüreklendiriyor, kutsal

yaşama çağırıyorlardı [Sayılar 24:8; Tesniye 8:14-16; 20:1; Yeşu 24:17,18; Hakimler 2:1; 6:7-10; 1. Samuel 10:17-18; 12:6-7; 2. Krallar 17:36; Mika 6:4; Haberciler'in İşleri 7:2-50]). Burada Gideon'un, Midyan ordularını üç yüz adamla yenmesi örnek olarak verilir. Gideon'un övünebileceği askersel bir yiğitliği yoktu (Hakimler 7:2). Yengiyi Tanrı'nın kazandığı vurgulanmaktadır (Hakimler 7:19-25).

9:5 Cenkte çizme giyenlerin tüm çizmeleri ve kanda yuvarlanmış giysi yakılacak, ateşe yem olacak: Barış ve adalet egemenlik sürsün diye askerlerin bütün giysi ve donatımı yakılmalı (2:4; Mezmur 46:9; Hezekiel 39:9; Mika 5:5,10; Zekarya 9:9,10).

9:1-6 şenlendirdi, gördü, parladı, artırdın, kırdın, doğdu, verildi: Çocuk'un doğacağı önceden bildirildi. Bu peygamberlik henüz gerçekleşmemiş olmasına karşın Çocuk'un doğumunun ve egemenliğinin etkileri, geçmiş zamanda iletildi. Bu, peygamberliğin güvenilirliğini vurgular.

Ayrıca Mesih İsa dünyaya gelmeden önce bile insanoğullarına O'nun doğacak oluşundan yarar sağlıyordu (1. Korintliler 10:4). O'nu bekleyenlere ümit veriliyordu (Luka 2:25-32,38). Yasa'ya göre kurbanlar sürekli kesilmeliydi. İsa Mesih günah için bir kez ölmekle geçici ayinlere son verecekti (İbraniler 9:25-28). O'nun ölümüne dayanarak Eski Antlaşma döneminde suç işlemiş olanların günahı bağışlandı (İbraniler 9:15). Onlar ileriye bakarak Tanrı Kuzusu'nu gördüler, bu dönemde yaşayanlar geriye bakarak O'na güvenir.

9:6 çünkü: Önceden söylenen ümitlerin temeli, kısaca, benzeri olmayan bir Çocuk'un doğumuna dayanır.

bize: Bu Çocuk, ilkin Yahudiler'in, sonra Yahudi olmayanların (Luka 2:11) yararına dünyaya gelecekti. Bu Çocuk'un doğumundan yararlanmayan hiçbir kişi yoktur.

Bir Çocuk doğdu, bir oğul verildi: Bir çocuğun doğumu sevinçli bir haberdir. Hele Orta Doğu'da bir erkeğin doğumu ailesini taşkın bir coşkuyla doldurur. İsa Mesih, insanlık ailesine doğdu: «Bize bir Çocuk doğdu, bize bir Oğul verildi.» İnsanlık ailesi sevinir, bunu duyursun.

Aynı zamanda «bir Çocuk doğdu, bir Oğul verildi» olan bu deyim, çok önemli bir gerçeği bildirir. Bir Çocuk beden alarak dünyaya doğacaktı, ama doğan Çocuk, 7:14'te bildirilen «Tanrı bizimledir», İmmanuel'in Kendisidir. «Verilen Oğul»un varoluşu sonsuzluktandır. Başlangıcı olmayan bu Oğul, «Kendine özgü yücelikten soyunarak uşak özdeşliğini aldı. İnsan eşitliğine girerek insan biçiminde belirdi» (Filipililer 2:7). Doğacak olan Çocuk'un varoluşu doğumuyla başlamadı.

Reislik O'nun omuzu üzerinde olacak: Her aile çocuklarının onur veren bir mesleğe girmesinden kıvanç duyar. Bu Çocuk devlet adamı -- milletvekili, kaymakam, başbakan değil -- bütün dünyanın egemeni olacak (Zekarya 9:10). Her diz O'nun önünde çökecek (Filipililer 2:10-11). Bütün düşmanları ayaklarına basamak yapılacak (İbraniler 1:13). Bir kişi bu oranda ün kazanırsa, yüceliğinin parıltısı ailesindekilere de yansımaz mı? (1. Selanikliler 2:12; 2. Timoteus 2:10; İbraniler 2:10; 1. Petrus 1:7; 4:13,14; 5:1,4,10).

omuz: Omuz, güç simgesidir. Eski zamanlarda hükümet, sırtta ya da omuzda taşınan bir yük olarak görünürdü. Bazen de omuzlar üzerine konulmuş bir anahtar olarak simgeleniyordu (22:22). İsa Mesih bir kentin değil, bir ülkenin de değil, bütün dünyanın egemenliğini taşıyacak. Gücü ve bilgeliği gereğinden çoktur. Musa şöyle sızlanıyordu: «Niçin kuluna kötülükle davrandın? Niçin Senin gözünde lütuf bulmadım ki, bu kavmin bütün yükünü benim üzerine yüklüyorsun?»

...Bütün bu kavmi ben yalnız taşıyamam, çünkü bana çok ağırdır» (Sayılar 11:11,14). Böyle bir yakınma Mesih İsa'nın ağızından duyulmayacaktır.

O'nun adı: «Tanrı ... [İsa Mesih'e] her addan üstün olan adı bağısladı» (Filipililer 2:9). Bu ad ise, Tanrı'nın özniteliklerini kapsayan bir tanıklıktır. Adını duyan, bu Çocuk'un kişiliğinden kuşkulanmaz. Herkes adını duyarak, bu Çocuk'un kişiliğini kabul edip etmeyeceğine karar vermeye zorlanır.

Bu Çocuk'a ad verilmesi demek, adı konmadan önce O yoktu anlamına gelmez. Örneğin, bir gençlik grubu vardır. Delikanlılar, iki üç yıldır içtenlikle Tanrı Sözü'nü birbirleriyle paylaşmak, dua etmek, iman yolundaki deneyimleriyle birbirlerini yüreklendirmek için toplanıyordu. Zamanla ait oldukları ulustan Mesih İsa'ya en erken inanan gençlerden olduklarını düşündüler. Kendilerinden daha sonra inanacak gençlere, kutsal yaşam düzenini göstermek sorumluluğunu taşıdıklarını anladılar. Bunun ağırlığını göz önünde tutarak kendilerine «Öncüler» adını taktılar. Ama «Öncüler» adını koymadan önce bu grup yoktu denemez. Vardı ki toplanıyordu, geliyordu, belirli nitelikler taşıyordu. Ama varlığını, niteliğini ve amacını belirleyen bir ad aramaktaydı. Onu bulunca sevindi, ama varoluşu ad almasıyla birlikte olmadı. Benzer bir biçimde sözü edilen Çocuk'un adlandırılması, varoluşunun başlangıcıyla karıştırılmamalıdır.

İsa Mesih'e verilen adlar incelenmeye değer. Çünkü adları O'nun özyapısının değişik yönlerini açıklar.

1. **Evrende benzeri olmayan** (şaşılası) **Öğütçü:** (28:29; 40:13,14; Mezmur 1:1; 33:11; 73:24; Süleyman'ın Meselleri 8:14; 19:20,21).

İsa Mesih hangi açılardan evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür?

- a. Tanrı Baba'yla ve Kutsal Ruh'la başlangıcı olmayan ilişkisinde evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür (Yuhanna 1:1,2).
- b. Dünyanın Yaratıcısı olarak evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür (Yuhanna 1:3,10; İbraniler 1:2,10; 11:3). Güneş, aylar, gezegenler, yıldızlar, yeraltındaki hazineler, bitkiler, hayvanlar, insanlar -- hepsini var olmayandan (*ex nihilo*) var olmaya çağırırdı.
- c. Tanrı-insan birleşimi varlığı açısından evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür (Yuhanna 1:14).
- ç. İnsanlarla ilişkisinde evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür.
 - 1). Onların zayıflıklarına sabırla davranır (İbraniler 4:15).
 - 2). Onlara karşı sevgisi sonsuzdur (Yuhanna 13:1).
O'nun sevgisi insanlarınkinden apayrıdır. İnsan, beğenmediği bir kişiyle ilgili olumsuz bir şey öğrenirse, ondan tiksine başlar. Oysa, Mesih İsa her bir kişiyi bütün iğrenç yönleriyle apaçık görür, yine de onları eksiksiz bir sevgiyle sever.
 - 3). Onların günahı için yaşamını kurban olarak verdi (Yuhanna 10:11; İbraniler 9:25-27).
 - 4). Mesih inanlılarını cennette temsil eder (İbraniler 4:14-16; 7:25).
 - 5). Onları hiç terketmez (Matta 28:20; Yuhanna 10:28).
- d. Doğumunu ve ölümünü saran olağanüstü ayrıntılarda evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür.
- e. İşlerinde evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür(25:1).
- f. Öğretilerinde evrende benzeri olmayan Öğütçü'dür(Matta 7:28; 13:54-57; 22:22).
 - 1). Tanrı Baba'dır (Yuhanna 1:18; 5:18; 6:45,46; 8:54; 13:3, 16:27,28; 20:17).
 - 2). Tanrı'nın kutsallığını incitmiş olanlar O'ndan bağıslama alabilir.
 - 3). Tanrı tarafından bağıslanması için kişinin küçük bir çocuk gibi olması gerekir (Matta 18:3,4; Markos 10:15; Luka 18:14).

- 4). Yaşamını yitirmek istemeyenlerin ölmesi gerekir (Matta 10:39; 16:25,26; Markos 8:34,35; Luka 17:33; Yuhanna 12:25).
- 5). İnsanlar tarafından övülmek, zengin olmak gibi amaçlar Tanrı katında değersizdir (Matta 6:19,20; Luka 4:4; 12:15; Yuhanna 5:44).
- 6). Tanrı'ya tapınmak, dışsal koşulları yerine getirmek değildir (Matta 15:1-3,6-8,16-20; Markos 7:2-9,13; Luka 11:37-52). İşsel olarak gūnahı bağışlanarak Tanrı'nın benzerliğinde olmaktır. Őzyapıda tanrısal nitelikleri oluşturan Tanrı'yla, sonsuz bağlantı iğinde bulunmaktır (Matta 5:48; Yuhanna 4:23,24; 14:23).
- 7). Tanrı'nın Egemenliği ruhsaldır. Yalnız Yahudiler'e ait değil, evrenseldir (Luka 13:29; 17:21; Yuhanna 18:36).
- g. Őlūmden diriliřinde evrende benzeri olmayan Őęūttū'dūr.
- ę. Cennete dōnuřūnde evrende benzeri olmayan Őęūttū'dūr(Haberciler'in İřleri 1:9-11).
- h. İstefan'a (Haberciler'in İřleri 7:56) ve Saul'a (Haberciler'in İřleri 9:1-5) gōrūnmesinde evrende benzeri olmayan Őęūttū'dūr.
- ı. aęlar boyu adının unutulmaması ve çoęu toplumun O'nunla ilgili bilgi sahibi olmasında evrende benzeri olmayan Őęūttū'dūr.

Kimse İsa Mesih'in Őęūdūnū boř yere aramaz. Őęūdūne gōre davranan da piřman olmaz. İsa Mesih, dūnyaya gelen her insanı aydınlatan Iřık'tır (Yuhanna 1:9). Nasıl? O, her insanı doęal usa vurma gūcū ve vicdanla donatır. Bunların aracılıęıyla insanları doęruluk konusunda eęitmeye bařlar (Romalılar 2:15-16). Kutsal Sōzū'nū de bildirerek usa vurma yeteneęini ve vicdanı ruhsal ilkelerle keskinleřtirir. Kutsal Sōz'ū paylařan kilise gōrevlileri, inanlı kardeřler, ruhsal radyo programlarını yapanlar ve ruhsal konulara ıřık tutan yazarlar aracılıęıyla Tanrı, inanlıları tanrısal ilkeleri uygulamaya çaęırır. Birinin bilgelięi eksikse, Tanrı'dan istesin ve evrende benzeri olmayan Őęūttū ona verecektir (Yakup 1:5).

2. Evrensel Egemen Tanrı

- a. İbrahim'e gōrūnen Evrensel Egemen Tanrı (Tekvin 17:1)
- b. Yakup'a gōrūnen Evrensel Egemen Tanrı (Tekvin 35:11)
- c. Musa'ya gōrūnen ve kendini YAHVE adıyla tanıtan Evrensel Egemen Tanrı (ıkış 6:3), doğacak olan ocuk'tur.

Mesih'in yapacaęı iři yalnızca Tanrı'nın Kendisi yapabilirdi. İsa Mesih, insanları gūnah tutsaklıęından kurtaracaktı. Gūnahı ve Őlūmū yenecekti. řeytanı etkisiz kılacaktı. Tanrı'nın gūnahlılara karřı Őfkesini yatıřtıran kurtulmalık olacaktı.

Önceki peygamberlikte (7:14) bu ocuk'un «Tanrı bizimle» olduğu bildirildi. Bir başka adı da «Yahve doğruluğumuz»dur (Yeremya 23:5,6). Bu doğacak ocuk'un Tanrı olduğuna kuşku yoktur. Yalnız bu değil, O'nun Tanrılığı'nı kanıtlayan başka bir adı daha da vardır.

3. Sonsuzluk Babası: (Yuhanna 10:30; 14:9)

İsa Mesih'e ilişkin şoyle yazılır: «Her şeyin başlangıcından Önce tanrısal Sōz vardı. Tanrısal Sōz Tanrı'yla birlikteydi ve Tanrı neyse tanrısal Sōz O'ydu» (Yuhanna 1:1). İsa Mesih kendisi de «İbrahim'in doğumundan Önce BEN VARIM» dedi (Yuhanna 8:58).

Tanrı Baba, Kendini insanoğullarına açıklamak için onların yaşadığı ortama gelmeliydi. İnsanların anlayabileceği biçimde onlara görünmeliydi. Bir meleğin ya da herhangi bir yaratığın benzeşiminde bulunsaydı, ademoğlu Tanrı'dan ne anlayabilirdi? Bu nedenle Tanrı, bir insanın yaşamıyla Kendini insanoğullarına açıkladı. Ama nasıl bir insan? Çeşit çeşit insan var. İnsanlar kral, peygamber, hakim, dilenci, koca, baba, oğul, kardeş ya da ağabey olur. Tanrı'yı en uygun biçimde temsil eden insan tipi ne olacaktı? Bunun yanıtı İsa Mesih'te açıklanır.

Günahlarında körleşmiş insanlar bile İsa Mesih'te Tanrı'nın niteliklerini algılayabildi (örneğin, Pilatus, [Yuhanna 19:4]). Kör bir adam bile ilkbaharın atmosferini sezebilir. Kupkuru dalların filizlendiğini, topraktan çiçeklerin çıktığını göremez, yine de bedeni ısıtan bahar güneşini hissedebilir, yeni biten otların nemi burnuna hoş gelir ve çiçeklerin saçtığı koku başını döndürür. İlkbaharın bambaşka atmosferinden kaçınılamaz.

Benzer bir biçimde, İsa Mesih'in «atmosferi», Tanrı'nın varlığını sağlar. Mesih İsa'ya ilişkin bilgi, O'nun aynı zamanda hem Tanrı hem de insan olduğunu açığa vurur. Handa Kendisine yer bulunmayan Bebek'in doğumunda melekler övgüler sundu; gökbilimciler uzaklardan gelip O'na armağanlar verdi. On iki yaşındayken tapınakta kendileriyle konuştuğu bilginler O'nun bilgisi ve yanıtlarıyla şaşkına döndü. Yahya'nın vaftiziyle vaftiz edilirken Kutsal Ruh güvercin gibi üzerinde durdu, Tanrı'nın sesi O'nu yüceltti. Bir arkadaşının mezarı başında ağladı, ölene buyruk vererek onu diriltti. Acılar içinde çarmıhta can verdi ama üç gün sonra yücelikle mezardan kalktı.

Bu peygamberlik de öyledir. Gelecek Olan bir Çocuk'tur, ama hizmet O'nun omzundadır. Çocuk'tur, ama evrende benzeri olmayan Öğütçü, Evrensel Egemen Tanrı ve Esenlik Bakanı'dır. Oğul'dur ama Sonsuzluk Babası'dır.

4. **Barış Bakanı** (Selamet Reisi): (2:4; 9:5; Hoşea 2:18; Luka 2:14; Efesliler 2:14-18)
- Yeşaya, Mesih'in egemenliğinin barış egemenliği olacağını önceden söylemişti (2:4).
 - Barış Bakanı oluşu, Salem kralı Melkisedek kişiliğinde peygamberlik olarak bildirilmişti (Tekvin 14:17-20; İbraniler 6:20-7:3). «Salem kralı», «barış kralı» demektir (İbraniler 7:2).
 - İsa Mesih'in doğumundaki meleklerin övgüsüyle karşılaşırın (Luka 2:14).
 - Durumu ne olursa olsun, bir Mesih inanlısı Tanrı'nın bildirdiği düzene yaşadığı yakınlık oranında barıştan pay alır (Yuhanna 14:27).
 - Gelecekteki bir çağda, Mesih'in 1000 yıllık egemenliğinde dünya, Aden bahçesinden bu yana görülmedik bir barışta gönenecek (2:4'le ilgili nota bakın). Ne var ki, o güne dek insanlar arasındaki barış eksik olacaktır. Dünyada kötülük oldukça, doğruluk kötülüğe karşı savaşıacaktır. Ancak günahattan artılınca dünyada barış egemenlik sürebilir.

Şimdiki çağda Barış Bakanı'nın hizmeti, insanları «karanlıktan ışığa ve şeytanın egemenliğinden Tanrı'ya döndür»mektir (Haberciler'in İşleri 26:18). Mesih İsa'nın oluşturduğu barış, savaş alanında kılıçla kazanılmaz. Tam tersine, Kutsal Ruh esas barışı, günahı yenmesini sağlayarak Mesih inanlısının yaşamında gerçekleştirir (Romalılar 5:1; 8:1-4). Günah, insanın vicdanını, usa vurma yeteneğini ve kutsal isteklerini tüketir. Bununla birlikte kişinin doğal benliğini şişirir, onu şehvete ve geçici girişimlere yöneltir. Mesih İsa ne farklıdır! Kendisine teslim edilmiş bir yaşamda tanrısal düzeni oluşturur. Bunun sonucu kişisel barıştır.

İsa Mesih, Kendisine inananları eksiksiz esenliğe ancak dünyanın sonunda kavuşturacağı için «Barış Bakanı» unvanı, bu listenin sonunda bulunur.

Şunu da eklemek gerekir: Mesih İsa'nın ilk gelişi barış değil, anlaşmazlık ve düşmanlığı ortaya çıkarabilir (Matta 10:34-36). Buna göre, İsa Mesih bağlısı yoğun baskı ve sıkıntıyı yadırgamamalıdır (1. Petrus 3: 13,14,17; 4:12-19). Her inanlının candan beklediği barış, Mesih dünyayı bütünüyle günahattan arıttıktan sonra olacaktır. O güne dek tüm inanlılara, kişisel durumlarına göre barış sağlanacaktır (Yukarıdaki «ç» ve «d» notlarını inceleyin).

9:7 Davut'un tahtı: Mesih'in Davut'un soyundan olması bu ayette işaret edilir. Başka yerlerde sayısız ayet bunu açıkça belirtir (11:1-5; Luka 1:32,33; 1. Krallar 8:25; Mezmur 132:11; Hezekiel 34:23-26; 37:22,24; Haberciler'in İşleri 2:29-30[-35]).

şimdiden ebede kadar: Yalnız başlangıcı ve sonu olmayan Tanrı, sonsuz bir egemenliğin gerçekleşeceğine söz verebilir.

hakla ve doğrulukla pekiştirmek için ve desteklemek için: Yalnız Kendisinde günah bulunmayan Tanrı, bu egemenliğin yüzde yüz hak ve doğrulukla yöneltileceğine söz verebilir (Mezmur 45:6,7a). Bu, yalnızca üstün bir ülkü değildir çünkü Tanrı başka her güçten üstündür. Sınırsız gücüyle hem bu kutsallık düzenini eksiksizce kurar, hem de azalmaz yetkinliğiyle onu sonsuza dek yönetir.

reisliğinin ve selametinin artmasına son olmayacak: Dünyanın egemenlikleri birbirlerinden gösterişsizdi (Daniel 2:31-43). Ne var ki, Mesih'in egemenliği son bulmayacaktır (Daniel 2:44). İsa Mesih'in egemenliği canlılık taşır, durağan değildir. Hak ve doğrulukla belirlenen bu dirilik, artan, gelişen, ilerleyen bir egemenliği oluşturur.

Ordular Rabbinin gayreti bunu yapacak: Tanrı'nın uğraşı, sonucu önceden belli olmayan bir deneme değildir. Tanrı'nın bilgisi, bilgeliği, yetkisi ve gücü, başarısızlığı olanaksız kılar.

9:8-10:4 İsrail'in on oymağına önceden bildirilen sıkıdüzen, dört tane şiir kıtasına bölünür. Her biri «Bütün bunlarla beraber öfkesi geri dönmedi, fakat hâlâ eli uzanmış duruyor» sözleriyle sona erer. Sözü edilen dört ceza şunlardı:

1. Tiglat-pileser'in yönetiminde olan Asur'un saldırısı:

Tanrı'nın ilk uyguladığı cezalar çoğunlukla oldukça hafif sayılır. Örneğin, burada sıkıdüzen tüm İsrail'e değil, «yalnız» Naftali ve Zebulun bölgelerine uygulanacaktı. «Ulusların Galilesi» olarak bilinen bu bölgelere çok yüksek bir değer biçilmediği için onların Asur tarafından ele geçirilmeleri İsrail'de büyük bir üzüntü yaratmadı. Efraim'le Manasse'ye dokunulmadı -- işte, önemli olan da buydu! Yine de bu sıkıdüzen Tanrı'dan bir uyarıydı. Bilge olan ve Tanrı'dan korkan bir ulus bundan ders alırdı. Saldırganın bu denli başarılı olması, onu ikinci kez eyleme geçmeye, İsrail'in diğer bölgelerine saldırmaya yüreklendirir. Ne var ki, İsrail yitirdiklerini önemsemiyordu. Zaten yeniden ve daha iyisi elde edilemeyen bir kayıp yoktu ki (9:10)! Bu boyun eğmezlik, ikinci cezanın gerekliliğini kanıtladı.

2. Filistin'in ve Suriye'nin saldırıları (9:11-12):

Burada verilen ayrıntılardan başka, bu saldırıları bildiren bir kaynak yoktur. Tanrı bu iki ülkenin, biri batıdan öbürü doğudan saldırmasını sağladı. Filistinler ve Suriyeliler, İsrail'in düşmanları arasında oldukça küçük sayılırdı, ama verdikleri zarar «İsrail'i ağız dolusuyla yiyecekler» cümlesiyle bildirilir (9:12). Buna karşın üçüncü bir yargı gerekiyordu.

3. İsrail'deki bölgeler arasındaki anlaşmazsızlık (9:20-21)
4. Tiglat-pileser'den sonra gelen Asur kralları, Şalmaneser ve Sargon, İsrail'e saldırdı, İsrailiiler'i Asur'a sürdüler (2. Krallar 17:5,6). Tanrı, iki buçuk yüzyıl boyunca İsrail'i uyarmaktan usanmadı (2. Krallar 17:13). Ne var ki, İsrailiiler kendilerini sanki kötülük yapmaya adanmışlardı (2. Krallar 17:14-16).

9:8-12 Şiirin birinci kıtası

9:8 Rab Yakup içine bir söz gönderdi: Tanrı yargılamadan önce uyarır. Ne yazık ki, İsrailiiler arasında günahattan dönmeye yönelik çağırışı duymak isteyen azdı. Sanki İsrail halkı Tanrı'nın onu yola getirme girişimlerinin sonuçsuz kalacağını kanıtlamayı amaçlamıştı.

Yakup: Yakup, İsrail'in on oymağını kapsar.

9:9-10 Efraim ve Samiriye: Efraim ve Samiriye adları da, İsrail'in on oymağı için sık sık kullanılan adlardandır.

bütün kavim: Neredeyse hiçbir istisna olmadan bütün İsrail'i kapsayan ülkesel bir günah vardı (9:17): Gurur! Ülkesel günahın üç biçimi şunlardır:

1. Tarihte hükümetlerin izin verdiği haksızlıklar ve acı olaylar

Örneğin, Almanlar'ın Yahudiler ve çingeneleri yok etme girişimleri, devlet eliyle yürütülen çok acı bir olaydı. Ülkesel günaha bir başka örnek olarak, geçmişte Amerikalılar'ın zencileri köleleştirmesi ya da Güney Afrika'nın çağlar boyunca zencilere eşit haklar tanımamış olması verilebilir. Vatandaşların her biri bu tutumları onaylamış olmayabilir. Yine de ülkesel bir tövbe gerekir. Hiçbir Mesih inancısı, «Vatanımın geçmişi beni ilgilendirmez» savını ileri sürmesin (6:5'le ilgili nota bkz.). Ezra (5:6-7; 10:6) ve Nehemya (1:6,7) gibi ülkesel suçları Tanrı'ya itiraf etsin. Böylelikle Tanrı kayrasıyla vatandaşlarının bağışlanma almalarının yollarını açmış olabilir.

2. Devletin göz yumduğu gündelik adaletsizlik

Örneğin bazı yerlerde dul, öksüz ya da parasızlar çok büyük sıkıntılarla devletle ilgili işlerini görebilirler. Görevliler rüşvet alır, ırk ve sınıf ayrımı yapar, inanç özgürlüğü tanımaz, kanunsuzluğa göz yumar, v.b. Bazen buna benzer haksızlıklarla ilgili şakalar yapılır, ama Tanrı açısından adaletsizlik hiç de gülünç değildir. Haksızlığı kanun yoluyla yok etmek için Mesih inancılıları etkin olmalıdır. Dünyanın sömürülmüş halkları terör aracılığıyla boyunduruktan kurtulmak için ayaklanır. Ancak Mesih inancılıları dua, bilgelik ve yasal girişimlerle adaleti sağlamaya çabalar.

3. Tanrı'nın kutsallığına uymayan ülkesel bayramlar, gelenekler, alışkanlıklar, nitelikler

Herkes tanıdıklarına benzer düşünmeye, konuşmaya, eğlenmeye eğilimlidir. Halk, Tanrı adını boş yere kullanır, «gerektiği yerde» yalan söyler, «Canım istemiyor» bahanesini uydurup görevden kaçır. Erkek çocukları şımartır, kız çocukları aşağılar. Bir kişi Mesih inancını kabul ettikten sonra sürekli olarak yaşamının her alanını Kutsal Yazı'nın büyüteci altında izlemeli, tanrısal bir düzene koymalıdır. Mesih bağılı, olmayanların yaptığına özenmemelidir. Toplum tarafından benimsemiş görenekleri Tanrı bildirisinden üstün tutarak putlaştırmamalıdır. Körü körüne her düşüncüyü kabul etmemelidir. Tanrı'nın bildirdiği ile insanın öne sürdüğü arasındaki çelişki doğaldır. Ancak, «Her insan yalancı olsa da, Tanrı'nın doğru olduğu bilinmelidir» (Romalılar 3:4). «Ne vakte kadar iki tarafa topallıyacaksınız? Eğer YAHVE Tanrı ise, O'nun

ardınca yürüyün» (1. Krallar 18:21). «Kime kulluk edeceğinizi bugün seçin» (Yeşu 24:15). Bu ayetler, Mesih inanısını bilinçli olmaya, kesin karar vermeye çağırır, yaşamında kutsallığın peşinden koşmaya yüreklendirir.

yonma taşlar: Yontulmuş taşlar önde gelen kişilerin evleri için kullanılırdı (Amos 5:11).

cemiz ağaçları, erz ağaçları: Cemiz ağaçları İsrail'de kerestecilikte en çok kullanılan ağaçtı. Erz ağaçları Lübnan'dan getirilmeliydi (1. Krallar 5:6; 2. Tarihler 2:3; Ezra 3:7).

kesildi: Asurlular, yendikleri ülkelerin gücünü yok etmek için genellikle onların ormanlarını keserdi. Tiglat-pileser, İsrail'e ilk saldırısında büyük olasılıkla aynı yöntemi uyguladı.

yapacağız ... koyacağız: İsraililer, Tanrı'nın buyurduğu temel ilkelere uygun yaşamadı. Bu nedenle hoş bir yaşam sağlamak için verdikleri emek bir anda bozulacaktı. «Fark etmez» diyorlardı. «Döküntü, çöküntü olsa bile daha iyisini yaparsınız, Tanrı'nın tasarladığı yargının altından kalkarsınız» diyerek gurur saçıyorlardı (26:11a).

Böbürlenme yürekte nasıl yer alır?

1. Tanrı'dan, O'nun gösterdiği görevlerden, inanlılar topluluğundan uzaklaşmayla başlar.
2. Bunun ardından Tanrı uyarır. Bu uyarı, kişinin anne babasından, inanlılar topluluğunun yetkililerinden, işvereninden, öğretmeninden, polisten gelebilir. Kutsal Söz'den bir ayet, Tanrı'dan uzaklaşmanın yüreğine saplanabilir. Bir hastalık onu yakalayabilir, maddesel terslikle karşılaşabilir, sevdiği bir kişiyi yitirebilir.
3. İnsan günahattan dönecek yerde Tanrı'ya karşı direnir, yüreğini sertleştirir. Başkaldırmayı sürdürür.
4. İsrail'in böbürlenmesi, korkunç cezayı gerektirecekti.
 - a. Düşmanları onu her yandan sıkıştıracaktı (9:12).
 - b. Düşmanları tarafından «yenilecekti» (9:12).
 - c. Bundan başka Tanrı daha da ağır bir cezayı hazırlamaktaydı («öfkesi geri dönmedi», 9:12).
Günahattan dönmeyen bir kişi:
 - 1). Tanrı'nın sınırsız iyiliğinin, kayrasının ve kutsamasının kendisine yaklaşmasını olanaksız kılar.
 - 2). Kendini günahın acı sonuçlarına teslim eder.

anlayacaklar: İsraililer «Tanrı'nın tasarladığı hükmünden üstün geliriz» diye böbürlendiler. Tanrı'nın saptadığı yargıdan kaçacaklarını düşünmelerine karşın O'nun Sözü'nün gerçekleşmesine tanık olacaklardı. Yoklama günü gelince utanacaklar (26:11; Hoşea 9:7).

9:11 Retsin: Suriyeli kral Retsin, İsrail'le antlaşma yapmıştı (7:1). Retsin öldürüldükten sonra (2. Krallar 16:9) başlıca Suriyeliler, sonra Filistinler İsrail'i yıkıma uğratacaktı.

ona karşı: İsrail'e karşı

9:12 Önden, arkadan: Sami halkları¹, dünyanın doğan güneşe baktığını düşünüyorlardı. Onlara göre «önde» olan ülkeler doğuya düşen, güneşi önceden gören ülkelerdi ve «arkada» olan ülkeler batıya düşen, güneşi sonradan gören ülkelerdi.

yiyecekler: (1:20; Yeremya 10:25;30:16; Sayılar 14:9)

öfkesi geri dönmedi: Eğer İsraililer günahlarını bıraksalardı Tanrı'nın İsrail'e yönelik öfkesi yatışırdı. 9:13'te okuduğumuz gibi «kavim kendisine vurana dönmedi ve orduların Rabbi'ni aramadılar». Bu yüzden Tanrı'nın sevgisinin sert yönü görünüyordu. Tanrı birini bağışlayabilinceye dek belirttiği öfkenin tükenmemesi büyük bir lütuftur. O, günahlıyı günahında bırakmak istemez.

9:13-17 Şiirin ikinci kıtası

9:13 Kavim kendisine vurana dönmedi: Tanrı, son bir yargıyı indirmeden önce yargı görenin duyarsızlığına uygun vuruşlarla uyarıyordu (İbraniler 12:[1-]11-13).

dönmedi ... Rabbi aramadılar: Tanrı'nın yargı için öngördüğü amaç, toplumunun günahtan Kendisine dönmesiydi. Bu olmadı (Yeremya 2:30; 5:3). Çoğu insan, Adem gibi günah işlediğinde Tanrı'dan saklanır, O'nun karşısına çıkmak istemez. İnsanlar genellikle «Tanrı beni suç işlerken yakalamazsa, cezadan kurtulurum» diye düşünür. Tam tersine! Tanrı günahlıyı her keresinde suç üstü yakalar. Eğer günahlı günahını itiraf ederse, Tanrı onu İsa Mesih'in kanıyla günahından arıtır. Günahın karşılığında kurtulmanın tek yolu budur.

9:14 Bunun için: Tanrı, İsrail'e dört kez ağır bir sıklıkla uyguladı. İsrail'in günahtan dönmesi için yargılar arasında zaman tanıdı. Ama İsrail Tanrı'ya dönmedi. İnsanoğlu zayıf olmasına karşın güçsüzlüğünü ve günahını itiraf etmekten hoşlanmaz. Tanrı'nın yargılarını olduğu gibi kabul etmez. Onları başka bir biçimde -- örneğin, 1) kendi cahilliği, 2) kaza, rastlantı ya da şans, 3) kader, 4) yinelenmesi olanaksız belirli olayların zincirlenmesi biçiminde -- yorumlar. Böyle bir inatçılık kişinin kendi zararındır. Tanrı'ya dönmeyen, O'nu aramayanlar başlarına daha çok ceza getirtir (Romalılar 2:7-11).

9:14-16 baş, kuyruk; hurma dalı ve sazı: «Baş» ve «hurma dalı» İsrail'in en önde gelen kişilerini, «kuyruk» ve «saz» en alt tabakaları simgeler (19:15; Tesniye 28:12,14).

Rab İsrail'den başı (yaşlıları, saygıdeğerleri) **ve kuyruğu** (yalan öğreten peygamberi) **... bir günde kesip atacak:** İsrail'in önderleri, doğrulukta örnek olması gereken kişiler, kavmi saptırıyor (1:23; 9:16; 28:7; 29:10; 1. Krallar 11:1-8; 12:25-33; 16:31-33; 2. Krallar 17:13-18), kötülüğünü onaylıyordu (30:10; Süleyman'ın Meselleri 24:24; 29:5). Doğruluğu öğretmek isteyenleri susturuyor; hayır! daha da kötüsü, onları yutuyordu (9:16).

9:16 bu kavma yol gösterenler onu saptırıyorlar: Halkı saptıranlar, şeytanın öz yapısına uyuyordu. Aden bahçesinde şeytanın amacı, Adem'le Havva'yı Tanrı'dan ayırmaktı (Tekvin 3:1-6). Aynı biçimde şeytan İsa Mesih'i kutsallığından uzaklaştırmaya çalıştı (Matta 4:1-3). Çağlar boyu şeytan, Tanrı bağlılarını ayartma çabasıdadır (1. Selanikliler 3:5). İsa Mesih'in egemenliğinde,

¹Nuh'un oğlu Sam'dan türediklerine inanılan beyaz ırkın Arapça, Asurca, İbranca ve Habeşçe konuşan çeşitli kavimlerinin toplandığı kol (Türkçe Sözlük, s.1253)

o düşman bin yıl bağlanacaktır. Sonra kısa süre için bırakıldığında ilk girişimi, ulusları saptırmak olacaktır (Vahiy 20:8,10). Evrenin tarihinde şeytan huyundan hiç vazgeçmedi (Vahiy 12:9; 13:14).

9:17 Rab seçme gençleriyle sevinmiyor: Bir ülke gençleriyle övünür. Spor alanında olsun, askeri alanda olsun gençlerin yeteneklerinden her vatandaş gurur duyar. Yalnız önemli bir ilke unutulmamalıdır: İnsan yüze, ama Rab yüreğe bakar (1. Samuel 16:7). Tanrı, insanın niteliklerini ölçer. O'na benzemek isteyen insandan sevinç duyar (Mezmun 147:11). Bir kişi dünyanın ölçülerine göre çok başarılı görünebilir, ama Tanrı açısından hiçbir başarıya ulaşmamış olabilir (Markos 8:38). İsrail'in o dönemdeki gençleri bu tipdendir.

onların öksüzlerine ve dul kadınlarına acımayacak: Tanrı'nın özellikle koruduğu zavallılar bile (1:17; Çıkış 22:22; Tesniye 10:18; 14:29; Mezmun 10:14,18; 68:10; 103:13; Yeremya 49:11; Hoşea 14:3), haklarını yitirmiş bulunuyorlardı («çünkü hepsi fasık ve kötülük işleyenlerdir»).

çünkü hepsi fasık ve kötülük işleyenlerdir ve her ağız ahmaklık söylüyor: [Fasık: günah işlemiş]. Ruhsal yoksulluk, bütün halkı pençesine almıştı. Artık özyapısı iflas etmemiş hiç kimse kalmamıştı (Mezmun 14:1-4).

9:18-21 Şiirin üçüncü kıtası

9:18 Kötülük ateş gibi yakar: Kutsal olmayışın halkta çabucak yayılması ve önüne çıkan her şeyi yok etmesi, günahın beraberinde getirdiği cezalardan biridir.

çalılar, dikenler, orman: Çalılar, dikenler özellikle aşağı yerlerdeki, orman ise, yüksek yerlerdeki kötülükleri simgeler. Günahlılar kendilerini, Tanrı'nın yakıcı öfkesini görecek duruma getirdiler (27:4; 2. Samuel 23:6). (Bunu, Mesih inanışına yöneltilen, işleriyle ilgili bir uyarıyla karşılaştırın [Yuhanna 15:2,6]).

bitirir, tutuşturur: Ateş alçaklara da, saygınlara da erişir.

9:19 kavim sanki ateşin yemidir: (Süleyman'ın Meselleri 8:36)

kimse kardeşini esirgemiyor: Büyük yargının sıkıntısı, insanları birbirlerine bağlayan ilkeleri unutturacaktı. Başkasına ne olursa olsun, herkes yalnız kendi canını kurtarmaya çalışacaktı (Galatyalılar 5:13-15). Birbirlerine acımayanlar, Tanrı'nın kendilerine acımasını bekleyemez (Matta 5:7; [Luka 1:50]).

9:20 herkes kendi kolunu yiyecek: (Eyüp 19:22; Yeremya 19:9).

9:21 Manasse, Efraim ... birlikte Yahuda'ya karşı: Manasse ve Efraim, İsrail'in kuzey krallığının önde gelen bölgeleriydi. Yusuf'un iki oğlundan gelen bu oymaklar, yakın akrabalıklarını unutarak birbirlerinin kanına susayacaktı. Başka hiçbir konuda anlaşamayan, birbirlerini «yiyen» bu iki oymak, yalnız kardeşleri olan Yahuda'ya karşı çıkmak için anlaşabilecekti. (Hirodes ve Pilatus'un durumunu karşılaştırın [Luka 23:12]).

Bütün bunlarla beraber öfkesi geri dönmedi, fakat eli hâlâ uzanmış duruyor: Tanrı'nın yargı konusundaki isteği, halkının kendisine dönmesi ve günahından arınmasıydı. Tanrı'ya dönmeyişi ve O'nu aramayışı, yargının ağırlığını ve süresini uzattı.